

ÎNCHIEIRE

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele completului, judecător

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Dumitru Țurcan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Teleba împotriva
lui Dumitru Țurcan privind modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori,
împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins
apelul declarat de Țurcan Dumitru, cu menținerea hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoriei
Edineț, sediul central,

c o n s t a t ă:

La 14 iunie 2017, Tatiana Teleba a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui
Dumitru Țurcan cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor
minori (f.d. 5-6).

În motivarea acțiunii, reclamanta Teleba Tatiana a indicat că, s-a aflat în relații de
căsătorie cu pârâtul Țurcan Dumitru până la data de 09 ianuarie 2013.

La 09 octombrie 2013 prin ordonanța Judecătoriei Sîngerei a fost încasată de la
debitorul Țurcan Dumitru, în beneficiul reclamantei pensia de întreținere a copiilor minori
xxxxxx Țurcan și xxxxxx Țurcan, în mărime de 1/3 din salariul și alte venituri lunare,
începând cu 08 octombrie 2013 până la atingerea majoratului.

A susținut că, după emiterea ordonanței din 09 octombrie 2013, debitorul Dumitru
Țurcan s-a angajat formal în câmpul muncii, astfel în actele oficiale, la locul de muncă, fiind
indicat salariul lunar de 1000,00 lei și în consecință pensia de întreținere în mărime de 1/3
din acest salariu pentru 2 copii constituie suma de 333,33 lei/lunar, unui copil revenindu-i
suma de 166,66 lei/lunar.

Reclamanta a menționat că copiii sunt la vârsta de 8, respectiv 15 ani, astfel cheltuielile
pentru întreținerea lor sunt mai mari, iar suma de 333,33 lei/lunar este insuficientă, pârâtul
nedorind să întrețină material copiii, astfel încălcând grav drepturile copiilor.

A mai remarcat faptul că pârâtul periodic se ocupă cu construcția și reparația caselor
de locuit și în comparație cu salariul de 1000,00 lei primit lunar, primește venituri de 3-4 ori
mai mari.

Reclamanta Tatiana Teleba a solicitat să fie modificat cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori xxxxxx și xxxxxx, stabilită prin hotărârea Judecătoriei Sîngerei din 09 octombrie 2013, în mărime de 1/3 din salariul și alte venituri lunare, în sumă fixă de 1823,80 lei/lunar, până la atingerea majoratului copiilor.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central din 18 iulie 2017, acțiunea înaintată de Tatiana Teleba a fost admisă. S-a dispus modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori xxxxxx și xxxxxx, stabilită prin ordonanța Judecătoriei Sîngerei din 09 octombrie 2013 și s-a încasat de la Dumitru Țurcan pensia de întreținere a copiilor minori, în sumă bănească fixă de 900,00 lei pe lună pentru fiecare copil, începând cu data de 14 iunie 2017 până la atingerea majoratului copiilor (f.d. 29, 33-36).

Invocând netemeinicia hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central din 18 iulie 2017, Țurcan Dumitru, la 27 iulie 2017, a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral, ca neîntemeiată (f.d. 37).

La 24 octombrie 2017, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți prin decizie a respins apelul declarat de Dumitru Țurcan, cu menținerea hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul central (f.d. 66-70).

Instanța de apel analizând legalitatea și temeinicia hotărârii din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul central în raport cu cele invocate în cererea de apel, a considerat justă soluția instanței de fond, care în motivare a reținut că răspunderea pentru creșterea copiilor și asigurarea dezvoltării lor revine ambilor părinți.

Colegiul civil al Curții de Apel Bălți a relevat în susținerea poziției sale că, suma pensiei de întreținere a copiilor minori dispusă anterior spre încasare de la Dumitru Țurcan în mărime de 1/3 din toate tipurile de venit lunar, care de fapt constituia circa 330,00 lei pentru doi copii, este o sumă extrem de mică pentru întreținerea copiilor minori, care necesită nu doar minimul de existență, dar și asigurarea cu surse necesare pentru satisfacerea altor necesități intelectuale și fiziologice, reieșind din vârsta acestora la moment.

Instanța de apel a mai statuat că nu pot fi reținute argumentele lui Dumitru Țurcan precum că, suma pensiei de întreținere stabilită de către instanța de judecată este mare și supra posibilităților sale financiare, or, după cum s-a menționat, o sumă mai mică decât 900,00 lei lunar nu ar fi una proporțională obligațiilor ambilor părinți și nici nu poate fi rezonabilă, reieșind din datele prezentate de Biroul Național de Statistică, potrivit cărora pentru anul 2015 minimul de existență în total a unui copil în vârstă de la 7 până la 17 ani în sate este de 1823,80 lei.

La 03 aprilie 2018, Dumitru Țurcan a declarat recurs împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți (f.d. 85).

Prin încheierea din 06 aprilie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Dumitru Țurcan a fost restituit din motiv că cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 Cod de procedură civilă și anume recurentul la depunerea recursului nu a achitat taxa de stat (f.d.87-88).

La 08 mai 2018, Dumitru Țurcan a depus repetat cerere de recurs împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți (f.d. 79).

În susținerea recursului, recurentul a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, considerând că instanța judecătorească la adoptarea deciziei a încălcat practica Curții

Europene pentru Drepturile Omului, neluând în considerare faptul că cuantumul pensiei de întreținere este pentru dânsul o povară financiară, el aflându-se într-o situație precară din cauza problemelor de sănătate.

Recurentul a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Tatiana Teleba.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 29 mai 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului, Tatiana Teleba o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d. 92).

Prin referința depusă la 19 iunie 2018, Tatiana Teleba a solicitat să fie respins recursul declarat de Dumitru Țurcan ca inadmisibil, depus neîntemeiat și tardiv (f.d. 97).

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Dumitru Țurcan în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

La 24 octombrie 2017 Curtea de Apel Bălți a pronunțat, în prezența apelantului Dumitru Țurcan, decizia prin care a fost respins apelul declarat de Dumitru Țurcan și menținută hotărârea din 18 iulie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul central.

La 28 decembrie 2017, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei din 24 octombrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 26381 (f.d. 71).

Potrivit avizului de recepție/livrare (f.d. 74), decizia din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți a fost recepționată de către Dumitru Țurcan la 04 ianuarie 2018.

La 08 mai 2018, Dumitru Țurcan a declarat recurs împotriva deciziei din 24 octombrie 2017 a Curții de Apel Bălți (f.d. 79).

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În corespundere cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Având în vedere că Dumitru Țurcan a recepționat copia deciziei instanței de apel la 04 ianuarie 2018, termenul de declarare a recursului a început a curge la 05 ianuarie 2018 și a expirat la 05 martie 2018.

În astfel de circumstanțe, recursul declarat de Dumitru Țurcan la 08 mai 2018 este depus cu omiterea termenului de declarare a recursului de 2 luni.

Prin urmare, Dumitru Țurcan depunând recursul la 08 mai 2018 a exercitat dreptul de atac cu omiterea termenului legal și recursul urmează a fi declarat inadmisibil. Or, în conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 434 alin. (2) Cod de procedură civilă, termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Coroborând dispozițiile legale precitate la situația de fapt a cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care exista dovada comunicării hotărârii/deciziei integrale, recursul declarat de către ei după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă, fiind cert că legislația în vigoare nu prevede restabilirea în termenul de declarare a recursului.

Conform art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Cod de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi

nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În favoarea concluziei enunțate se invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care consacră unul din principiile fundamentale ale preeminenței dreptului, securitatea raporturilor juridice (cauza Pârâu și alții vs. Moldova din 31 ianuarie 2012).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că Dumitru Țurcan a declarat recurs în afara termenului de două luni de la comunicarea deciziei instanței de apel, termen care este de decădere și nu poate fi restabilit, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. b) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Dumitru Țurcan se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Luiza Gafton